

CSAK SEMMI HÁBORÚ!

**IRTÁK:
BRÓDY MIKSA
KARINTHY FRIGYES
TÁBORI KORNÉL**

Kiadja a „VIDÁM KÖNYVTÁR” kiadóhivatala
Budapest

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2015
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5557-18-7 (online)
MEK-13953

TARTALOM

KARINTHY TRÉFÁI

Egy ujságíró disz-riportja
Barátomnál, a műgyűjtőnél.
A Világegyetem-Kabaré bemutatója.
Tegezés.
Barátom, a német.
A költő és a szaklapok.
Filmgyártás.
Futurizmus.
Egyszerűsíteni a forgalmat.

BRÓDY ÉS TÁBORI KIS TRÉFÁI

Csalódás.
Ha a dada ijeszt.
Történet Pufi kalapjáról.
Még egy kalaptörténet.
Serényi és Shakespeare.
A százalék.
A trükk.
A sós miniszterelnök.
Az ügyvédi tanács.
Jogos kérdés.
A grófi vizsga.
A rövid óhaj.
Az áruló vers.
Az udvarias főpincér.
Az uj báró.
Ha a maecenás fest.
A takarékos diák.
A primadonna-sors.
A szent szó.
A jó festő.
A kései pör.
A jó tanár.
Schnitzler aperszüje.
Maturán.
Persze, persze.
A nem szórakozott tanár.
A jó doktor.
Látogatás.
A drága szálló.
A tulzott kívánság.
A hipnózis.
Az aradi választó.
Az antiszemita bíró.
A rossz após.
Boda Dezső multjából.
Vidovszky kalandja.
A titokzatos írás.
A félárva.

KARINTHY TRÉFÁI

Egy ujságíró disz-riportja

Az ujságíró kékszemű férfi volt, szőke szakállal és szemüveggel: özvegyek és árvák barátja és ostromozója mindennek, ami társadalmi félszegség, ostromozója pedig mindenekelőtt azoknak a visszaéléseknek, amik szeretett fővárosunk portréját elrutitják. Mindenütt ott volt, ahol jogtalanság, nemtörődömség, rosszakarat és kapzsiság romlással fenyegette Budapest népét; riportjai, amik a pesti kenyérről, tejről, rendőri brutalitásról, kocsisok szemtelenkedéseiről, hatalmi tulkapásokról szóltak, egy Juvenalis tollára emlékeztettek gyakorta.

Karácsony előtt néhány héttel azon gondolkodott, miről írjon riportot a karácsonyi számba. Az ágyban gondolkodott ezen: homályosan olyanféleképpen képzelte, hogy ebben a riportjában olyan összegzésfélét nyújt: pillanatfelvételt erről az egész zagyva városról, azzal a maró gunnyal és kérlelhetetlen szigorral, mely minden sorát jellemezte. Egy éles és harsány fütyyszó legyen e riport, gondolta magában kajánul, mely a karácsonyi harangok és jámbor tilinkók hangversenyét egy pillanatra megakasztja és eszébe juttatja az embereknek, hogy nincs okunk örülni és nincs okunk szeretni, mert minden fekélyes és fonák ebben a karácsonyfákkal felcicomázott Sodomában.

Téma? gondolta és gögösen elmosolyodott. Kell-e nekem téma? Felöltözöm és lemegyek az utcára és az első lépésnél ezer adódik magától. Csak körül kell nézni egy percre ebben az elhagyott, rosszul vezetett városban.

És már úgy is volt, hogy felöltözködik és lemegy az utcára. A lépcsőn megint a témájára gondolt és kezdte összeszedni gondolatait.

Miután már hat óra volt, gondolta, elmegy a kávéházba és a kávéházból színházba megy. Majd talál ő magának témát ezret is.

Kocsiba ülök, gondolta és megint kajánul elmosolyodott.

Éppen kiáltani akart, de a taxi, mielőtt szólhatott volna, már ott is termett. Pirosképű, harcsabajuszu, csinos magyar kocsis ült a bakon.

- Parancsoljon, nagyságos ur - mondta a kocsis.

Nagyon udvarias vagy, gondolta magában az ujságíró, úgy látszik, dupla borravalót nézel ki belőlem. Megmondta a kávéház címét.

Negyedóra alatt ott volt. Kiugrott a kocsiból és megnézte a taxit. A taxi egy koronát mutatott. Jó, gondolta kajánul. Kivett egy koronát és husz fillért és ravaszul visszafojtva lélegzetét, átnyújtotta a kocsisnak.

A kocsis megnézte a pénzt, egy koronát zsebre tett, a husz fillért pedig visszaadta.

- Nagyságos uram, - mondotta a kocsis, mialatt ballábával kecses pukkedlit csinált - nagyságos uram, rosszul esnék, ha megsérteném ezzel, de valóban nem tudom összeegyeztetni lelkiismeretemmel, hogy azért, ami kellemes kötelességem s egyben legnagyobb ambicióm, a kocsikáztatás, külön pénzt fogadjak el s ezzel anyagi motivumokat keverjek hivatásom eszméjének éteri finomságába. Az a tudat, hogy meg akart ajándékozni, épp oly boldoggá tesz, mint maga az ajándék, mint ahogy a finom francia Verlaine mondja egy helyen: „C'est le coeur, qui nous enrichi.”

S kalapját meglegetve, már el is tűnt a Rákóczi-ut forgatagában.

Az ujságíró beszédült a kávéházba és leült egy asztalhoz. Azonnal ott termett a pincér, eléje tette a friss lapokat és megkérdezte, mit parancsol. Kávét kért és kiflit.

A kiflit két pincér hozta: másfél méter hosszúságú volt és ezüst tálcán tették eléje, egy másik asztalra. Kezébe vett egy lapot és komoran kezdte olvasni. De már a második oldalon kénytelen volt elmosolyodni, akár akart, akár nem, majd hangosan fel kellett nevetnie: a lap humoristájának krokiját olvasta el, mely tele volt a legragyogóbb elmésségekkel. Ezután a „Pista Futó” című hetilapot nézte meg: az első oldalon a lap szerkesztőjének pindarosi versszakokban irt ódáját találta, mely egy szerencsétlen, bünbeesett szövetkezeti igazgatóhoz szólt és nemes, mindent megértő és mindent megbocsátó pátoszával könnyekig hatotta az ujságíró.

Arra ocsudott fel, hogy már hét óra és még mindig nincs meg a témája. Nem baj, gondolta idegesen, majd a színházban... Csöngetett és fizetett: a pincér azonban nem fogadta el a borra-valót.

A villamoson, amire fel akart szállani, már hét ember állott. Vissza akart lépni, de ekkor egy csinos hölgy mosolyogva leszállt és így szólt:

- Parancsoljon uram, szálljon fel. Önnek, mint küzdő férfinak, bizonyára több és sietősebb dolga van abban a társadalomban, mely a nőknek nagyobb kényelmet biztosít. Én megvárom a következő kocsit.

A kalauz, kezével a kormánygombon, megvárta, míg a hölgy befejezi szavait és az álmélkodó ujságíró felszáll. Majd ezüst cigarettásdobozt vett ki zsebéből és megkinálta:

- De kérem, nem szabad a kocsiban... - hebegte az ujságíró.

- A főkapitány ur belátván, hogy a közönség neheztel rá, egy félórával ezelőtt vontatott vissza a rendeletét - magyarázta egy főhajtás kíséretében a kalauz.

Az ujságíró kicsit bután nézett ki az ablakon és szabályos sorban álló tömeget pillantott meg. A tömeg előtt egy ember állt zászlóval, a zászlón felírás: „Jogot a népnek!”

- Ahá, tüntetés - gondolta az ujságíró és kajánul elővette jegyzőkönyvét.

E pillanatban egy lovasrendőr lépett a tömeghez, leszállt a lóról és így szólt a tömeghez:

- A törvény megfelelő szakasza tiltja a csoportosulást, uraim. Szabadna tudnom, mely indokok alapján vélték szükségesnek a törvény ellen tiltakozni?

- Okaink - válaszolta egy szocialista - részben teoretikusok és részben gyakorlatiak.

Részletesen kifejtette a szocializmus programját. A rendőr figyelmesen végighallgatta, közben gyorsírással feljegyezte a főbb érveket. Majd így válaszolt:

- Uraim! A képviselőház összeült, hogy figyelembe vegye az önök óhaját. Engedjék meg, hogy odaküldjem e jegyzeteket; önök pedig, barátaim, legyenek vendégeim a Vampeticsben. Néhány kiló szalonnát izelitőül már ide is hozattam, ha esetleg vannak önök között éhesek.

A rendőrök kardot rántottak és felapritották a szalonnát, amit aztán kiosztottak a nép közt, mely ezek után békésen elvonult.

Az ujságíró kissé idegesen fordult a kocsi belsejébe, ahol e percben egy zsidó ügyvéd éppen pofonvágott egy katonatisztet. A katonatiszt a másik arcát nyujtotta és így szólt:

- Krisztus urunk azt mondja: Aki téged megüt jobbfelől, tartsd oda a balorcádat is.

Az ügyvéd azonban leeresztette karját és meghatva borult a katona keblére. Sokáig sirtak egymás vállán.

Most már nagyon furcsán érezte magát az ujságíró. Kiment a perronra, odaállt a kalauz mellé s nézte a sineket. Egyszerre egy öregasszony került a villamos elé: oly hirtelen történt, hogy a kalauz már nem fékezhetett. Az öreg asszony sem futhatott el, az ujságíró noteszéhez kapott, mert nyilvánvaló volt, hogy gázolás lesz. De ekkor a kalauz megrántott egy fogót, s a következő pillanatban a villamos ügyesen leugrott a sinről, oldalra fordulva kitért az öreg asszonynak, előre engedte, majd egy könnyed mozdulattal visszapattant a sinre, folytatta útját és megérkezett a színházhoz.

A színházban a mentőegyesület javára Farkas Pál darabját adták: a mentőegyesület ugyan, mint később kiderült, tisztelettel visszaküldte a pénzt, azzal a megjegyzéssel, hogy köszöni alássan, már mindene megvan a közönség jóindulatából, de a bevételt más uton mégis jótékony célra fordították.

A kapun nem lehetett bejutni, nagy tömeg állt előtte és az ujságíró már dühöngeni kezdett, de ekkor közölték vele, hogy azért nem lehet bemenni, mert az ajtóban, a tömeg élén és a folyosó végén két ur tessékeli a másikat, hogy az menjen be először.

A darab elsőrangú volt; főleg Beregi Oszkár és Jászai Mária urhölgy pianó, halk, szivből fakadó suttogásai hatották meg mélységesen a közönséget. Szerzőt számtalanszor hívták a lámpák elé, de az vonakodott megjelenni. A közönség állva hallgatta végig az utolsó szavakat; majd miután az igazgató biztosította őket, hogy igazán vége van már, lassanként mindenki kivonult a ruhatárba, ahol csendben váltották ki egymás ruháit.

Még a színházban közölte az ujságíróval egyik barátja, hogy a képviselőház éjféli ülést tartva sok dolog miatt, amelyre, mint a sajtó érdekes munkatársát, tisztelettel meghívja: a kocsit már odakint vár reájuk.

Éppen abban a percben érkeztek a Házba, mikor a munkapárt és az ellenzék állva énekelték a Szózatot, amelylyel az ülést megnyitotta az elnök; a miniszterelnök szép, férfias baritonját kellemes háttér gyanánt kísérte Károlyi Mihály gróf kontrabasszusa. Halálos csendben emelkedett szólásra a javaslat előterjesztője. Mikor beszédét befejezte, az ellenzék egyik képviselője állt fel és udvariasan megmagyarázta, hogy néhány pontot a nép érdekében változtatni kellene. A javaslat előterjesztője újra felállt, hálásan megköszönte a figyelemztetéseket, melyek, ugymond, elkerülték figyelmét - s az ellenzéki képviselő segítségével azonnal átírták az illető pontokat. Zajos taps zúgott fel s a Ház egyhangulag elfogadta a javaslatot.

Az ujságíró kábultan támolygott le a lépcsőkön és hazaszédelt. Becsöngetett: abban a pillanatban megjelent a házmester és kinyitotta a kaput. Az ujságíró odatartotta a hatost, de a házmester visszalépett és így szólt:

- Hogyan fogadhatnék el pénzt azért, ami kötelességem? Hiszen a lakbérszerződésben benne van, hogy a lakónak joga van hozzá, hogy lakosztályát akkor vegye igénybe, amikor azt jónak látja. Mint ahogy a nagy francia költő mondja...

- Tudom! - ordított az ujságíró és felrohant. Egy levél várta. A levél a háziúrtól volt: tisztelettel közölte vele, hogy a jövő negyedévre az ujságíró házbérét leszállította száz koronával.

Az ujságíró végigzuhant ágyán; e percben világosan látta, hogy éhen fog halni, mert nincs miről írnia többé. Egyetlen megoldás maradt: az öngyilkosság.

Browningját kivette zsebéből, halántékához szorította, föbelőtte magát és felébredt.

Barátomnál, a műgyűjtőnél.

- Á, te vagy az? Csak tessék! Tedd le a kalapodat.
- Kezét csókolom. Ejnye, milyen csinos ruhafogas.
- Ó, semmi. Párisban vettem egy aukción. Csak éppen annyi, hogy mahagóni.
- Gyönyörű.
- Tedd magadat kényelembe. Te még nem voltál nálam? Ne nagyon nézz körül, csak ilyen szegényesen éld megéled, nálam nincs ceremónia.
- Ó, ne beszélj, még hogy szegényesen! Hiszen ez gyönyörű! Mondhatom, rég nem láttam ilyen lakást.
- Ugyan, szó se róla! Szedett-vedett holmi. Ül le - ide, erre a taburettre. Hogy tetszik?
- Fölséges! Nahát! Remek darab. Honnan való?
- Tizennyolcadik század. Semmi, nem sokat ér. Ha csak egy darab volna belőle, még érne valamit, de még kettő van, egyik a British-muzeumban, másik egy berlini műgyűjtő birtokában.
- De hiszen akkor valóságos ritkaság! Meg is látszik rajta.
- Így első percre alig. Csak ha jobban megnézed, a lábak formáját.
- Aha, persze, látom már. Felséges.
- Ugyan, hadd el. Ha van valami, ami ebben a szegény kis fészekben ér valamit, legfeljebb ez itten... látod? Ez a hamutartó az asztalomon.
- Na hát... milyen... hogy mondjam csak... milyen egyszerű... milyen szürke... és mégis...
- Na igen. Nem szürke, acélszín. Kirakatokban lát ilyet az ember sokat. De azok utánzatok. Így első percre, semmi. De nézd meg itt az alján, látod ezt a kis karcolást?
- Igen... Nagyszerrü... Órriási!!... Nahát! Micsoda karcolás!... Remek!
- Mi?? Ugye?! Mit szólsz?!
- Hü... példátlan...
- Szóval, tudod, mit jelent ez?
- Hát... na hallod!!... majd én nem...
- E nélkül a karcolás nélkül pár koronát érne az egész. De ez azt jelenti, hogy a híres Benvenuto-gyűjteményből való.
- Hehe... Hebrehehe... Szszsz... Ccc!... Krrr!...
- Ha megígéred, hogy nem mondom meg senkinek, megsughatom, hogy nevetséges, hogy szereztem meg - a számár nem tudta, mit ad el.
- Nos? Az istenért, beszélj!
- Ötvenezer márka.
- Ötve... hihetetlen! Nem csálnak meg a füleim.
- Nem adnám oda százezerért.
- Na hallod!!... Csak nem örültél meg? Százezerért? Hahaha! Ezt ni!
- Hát ehhez a kis dologhoz mit szólsz, itt a szekrény tetején...

- Örült... örült szép... tébolyító...
- Tűrhető...
- Tébolyítóan tűrhető... Még ilyet nem is láttam... És különösen a fedele...
- Micsoda fedele? Nem azt a kályhacsövet mutattam... ezt a vázát...
- Hát persze, - én is a vázáról mondom... Azt mondom, hogy különösen a fedele milyen volna, ha volna nekije.
- De ezzel aztán vége is. Egyebem nincs. Hacsak ez a kis miniatűr itt nem...
- Na... óriási... zseniális... felséges ez a kis miniatűr... óriási, milyen miniatűr... na... alig tudok lélegzeni... én már sok izét... ilyen moniatürt, ilyen monitort láttam, hallod... legutóbb is... a tébolydában... de ilyen minotaurust még nem zabáltam, hallod-e.
- Semmiség, ugyan kérlek! El van sietve, csak öt évig dolgozott rajta a középkori festő. Potom hatvanezer rubelbe került.
- Mi???! Csak hatvanezer rubelbe?! Ennyiért?!... Na... És csak öt évig dolgozott rajta... Hát ez disznóság... így elsiegni egy ilyen... egy ilyen...
- Ugyan kérlek, jelentéktelen kis vacak! Hát mit szólsz hozzá?
- Ehez?... hogy mit szólok?!... hát találok én szavakat?!... egy ilyen... egy ilyen vacakhoz, ahogy mondani méltóztatol... hát kérlek... Én már sok izét láttam, de egy ilyen izét, egy ilyen vackot még életemben nem kukorékoltam... hogy volt pofája öt évig vacakolódni egy ilyen piszokkal, egy ilyen rongygyal... annak a gazembernek, hogy aztán hatvanezer rubelért elkótyavetyélje, mikor öt vasat nem köpnék rá, egy ilyen utolsó főzelékre... egy ilyen falramázolt svábbogárra, amit én lefricskáznék a nadrágomról, ha véletlenül lerohadna a falról és bepiszkítaná a ruhámat... hogy az isten akárhová tegye a berendezésedet... óriási... remek... felséges... Szervusz.

A Világegyetem-Kabaré bemutatója.

Hónapok óta tartó kilencvenfokos láz emésztette az egész ország közönségét lihegő bizonytalanságban, vajjon a külsőrigó-mezőuccai Világegyetem-Kabaré bemutatóját nem halasztja-e el az a legmélyebb idegrostjainkat megremegtető, elképzelhetetlen siker, amit a múlt műsor estéit tombolta keresztül a tapsviharban gomolygó közönség eszeveszett tetszésrikoltozásában.

Remegő kézzel és boldogságtól kábult szívvvel ragadjuk kezünkbe a tollat, hogy a nyugtalan közönséget értesítsük: a Világegyetem-Kabaré kitűzte a bemutatót, mely a legközelebbi napokban le is zajlik már. Immár ott tartunk, hogy el is árulhatjuk olvasóinknak ennek a színházi eseménynek néhány részletét.

Mit mondjunk?!... A szó itt halvány és semmitmondó, itt már igazán csak a tények beszélhetnek!!

Annyit előre megsughatunk, hogy olyan siker, amilyennek ez a bemutató ígérkezik, még nem toporzékol magyar kabaré deszkáin! Előre figyelmeztetünk mindenkit, hogy az az elképzelhetetlenül példátlan művészet, amivel ezt a kis színházat sikerült a népszerűség vakító diszkörébe hajhászni, olyan példát fog statuálni a színház világtörténetében, amihez csak egy halálsikolyban fetregő, kacagástól megőrült szörnyeteg vérbenforgó szemei hasonlíthatók.

Sikerült beszélgetést folytatnunk Murok Géza, a kabaré művezető államtitkárával, akit a bemutatót előkészítő munka lázas lihegéséből ragadtunk ki egy röpke percre, hogy nyilatkozzék, mit mondjunk a közönségnek?

- Jöjjön be és nézze meg maga, - ennyit mondott csak, de kellett nekünk több?

Megnéztünk az egyik próbát. Mit mondjunk?

Kell-e többet mondani, mint hogy az első kis jelenetet, aminek „Pifta, ifol-e muftot?” a címe, maga Kampós Alajos írta, a kabaréhumor csillogó elmésségű és mélyszívű világfejedelme! Ez a csodálatos író, aki eszményi módon egyesíti magában mindazt, ami benne hiányzik, már régen ott csillog a magyar kuplé-irodalom géniusának elérhetetlen jeges hócsucsán, ahonnan a nagy-nagy kupléírók tekintenek le reánk, kicsiny emberkékre. De mit szóljunk Mafla Sándorról, amit ez a színész csinál a legújabb Kampós-darabban, az már nem egyszerű színjátszás és humor többé, az mindennek a tetézett teteje, amit ez a század művészetben, irodalomban, külpolitikában és numizmatikában produkált. Azt már nem lehet nézni többé, ahogy ő a Pifta ifol-e muftot címszerepét adja - azt tapintani és szagolni és harapni muszáj, attól tüdővérzést és agydaganatot és Basedov-kórt lehet kapni. Na de nézzék meg maguk!

Nincsenek szavak, amivel a műsor második sláger-számát, a „Sváb-bogár a tejben” című kis blüettet ecseteljük. Ha azt mondjuk róla, hogy méltán fölibehelyezhetjük mindannak, amit valaha a világirodalom legnagyobbjai e nemben alkottak, igazán olyan keveset mondtunk, hogy a föld alá kellene bujnunk szégyenletünkben, amiért jobb hasonlatot nem találtunk. Gyengék vagyunk mi ahhoz, hogy ezt a darabot jellemezzük: megelégszünk vele, hogy egy nevet írjunk le, a szerző nevét: Klagenfurt Boldizsárt. És még csak egyet: amit Krucifix Félix, a kis jelenet főhőse csinál a darabban - hát azt már mégse lehet, ez már sok, ez képtelenség, ilyen jól játszani, azt már nem is szabad, ez már piszok disznóság, a keservit az ilyen színésznek, nem szólna az ember, ha éppen csak olyan jól játszana, ahogy még soha a világon színész nem játszott, hát az ember azt mondaná, na, na, jól van, - de ilyen istentőlrugaszkodott fertelmesen képhetetlen örületes mértékben jól játszani, ez már arcátlan intendatura, sőt indemnit! Nekünk igazán csak nem érdekünk, hogy a Világegyetem Kabaré előadását dicsérjük, dehát ami ott végbe megy, az már irtózatos örülete a viharzó művészi tökély kiámulhatatlan vészes meredélyének, amit csak a siker legkáprázatosabb naprendszerének tüzes istencsodája szempontjából kiokádhat magából a világ.

*

- Tessék szerkesztő ur, a Világegyetem-kommüniké.

- Mutassa csak, fiam... Hát jó, jó, fiacskám, de tudja, egy kicsit melegebben, melegebben... Nem ilyen szárazon, egy kicsit több dicséret... Nehogy megint telefonáljon nekem az igazgató, hogy leszállítják a pausálét.

Tegezés.

(Két ur találkozik az uccán. Tíz év óta ismerik egymást, soha nem voltak valami nagy barátságban, ha néha találkoztak, néhány hideg és udvarias szót váltottak és gyorsan elváltak. Öt nappal azelőtt valami banketten kerültek össze, pezsgőzés közben pertut ittak. Most mindkettőnek azonnal ez jut az eszébe, de egyik se egészen bizonyos a dologban, vajjon csakugyan pertut ittak-e, vagy csak úgy rémlik. Mindenképpen baj van, mert ha igen, akkor megsértődik a másik, ha az egyik nem emlékszik rá és azt hiszi, hogy megbánta - ha pedig nem, akkor pláne mit szól, ha most egyszerre csak tegezni kezdi. Viszont beszélni muszáj, mert már

megálltak mind ketten! Mind a ketten elhatározzák hirtelenében, hogy megvárják, míg a másik megszólal és ahhoz igazodnak majd.)

Egyik (barátságosan szorongatja a másik kezét és biztatóan néz rá): Áá...

Másik (ugyanugy néz rá): Áá... no lám... (nem eresztik el egymás kezét).

Egyik: No lám... ez már aztán kedves izé... találkozás... (mosolyogva és sűrgetően néz rá).

Másik: Hát - merrefelé még... mégyegetünk errefelé?

Egyik: Én csak ugy errefelé mégyegetek... megyengetek itten. Hát... őő... hogy vagyunk?

Másik (boldogan, hogy magáról beszélhet; sajátmagáról egyelőre nincs kétség, hogy első személyben kell szólni): Ó, én megvolnék valahogy. Csunya egy meleg van, különben jól érezném magam. Nagyon megérzi izé... az ember a meleget - nem?

Egyik (mohón): Bizony, rettenetes. És még hozzá, hogy süt a nap!

Másik: Az! Nem elég, hogy olyan meleg van, még hozzá a nap is süt.

Egyik: Ilyenkor nyáron minden összejön. (Kinos szünet. Mindkettőnek sürgős dolga van, de nem mernek elválni, mielőtt nem tisztázódott a tegezés kérdése: mert elválni vagy „szervusz”-szal lehet csak, vagy „alászolgájá”-val - tertium non datur).

Másik: Hát a... izé.. a család micsinál? Sok baj ilyenkor a családdal, mi?

Egyik (bután): Milyen családdal?

Másik: Hát a... (tréfásan) a családunk? A nagyságos asszony, meg a gyerekek?

Egyik: Az én gyerekeim?

Másik: A - persze, persze. A gyerekek.

Egyik (nem érti még mindig): Hja, hogy az én gyerekeim - vagy...

Másik: Na igen - csak ugy mondtam, hogy a „családunk”, ahogy mondani szokták, tréfásan, hehehe.

Egyik (kacagva): Hja, tréfásan! Hehehe! (Hosszu szünet, mialatt melegen szorongatják egymás kezét és nevetgélnek. Egyszerre az egyik észreveszi, hogy a másik ruháján egy nagy bogár mászik).

Egyik: Vigyáz - vigyázzunk... egy bogár mászik itten - a...

Másik: Hol?

Egyik: A izén... a kabáton.

Másik: Melyik kabáton?

Egyik: A... ezen itten... a (tréfásan) nem az enyémen, hehe.

Másik: Hát kién? (Mereven néz rá.)

Egyik (kinosan viccelve): Nem mondom meg.

Másik: Az enyémen? (Merően nézi).

Egyik (gondolkodik): Igen.

Másik (rezignáltan lefricskázza a bogarat): Köszönöm. Nagyon kedves, hogy... hogy az emberek így figyelmeztetik egymást.

Egyik: Ó, szót se érdemel.

Másik: De, nagyon köszönöm.

Egyik: Nincs mit, igazán csekélység. (Hosszu szünet).

Másik: Hát - én mostan erre megyek majd...

Egyik (ijedten): Máris?... Ugyan, olyan sürgős? Nem - nem beszélgethetünk még egy kicsit?

Másik: Csak nem tudom, hogy... hogy nem alkalmatlan-e... az ember...

Egyik: Dehogy, dehogy! Igazán, annyira örülök, hogy látha... láthattuk egymást...

Másik: Én is nagyon... hogy... hogy az ember láthatja egymást.

Egyik (elszántan): Én fölfelé megyek a köruton. Nem tart - tartunk együtt?

Másik (ellenkező irányban van dolga): Dehogynem, szívesen...

(Minden ok nélkül együtt mennek és mindenféléről beszélnek, politikáról, filozófiáról, versekről, üzletről, csupa általánosságokról, csak hogy ne kelljen egymást megszólítani. Mindkettő kinosan várja, hogy a másik megszólítsa egyszer).

Egyik (tizenkettőkor, miután mindent bezárnak): Hát - merre lakunk, merre lakunk?

Másik (dühösen): Ki? Kicsoda?

Egyik (megadással): Én.

Másik: Hát én azt honnan tudjam?

Egyik: Hja - persze... (rálép a lábára).

Másik: Hu!

Egyik: Mi az?

Másik: Semmi... véletlenül... hehe... ráléptünk a lábamra...

Egyik (sápadtan a dühtől): Kicsoda? (Bömbölve): Kicsoda?

Másik (révetegen): Nem tudom...

Egyik: Nem? (Pofonvágja). Nesze, te piszok fráter! Most tudod? (Revolvert vesz elő).

Másik (boldogan): Persze, hogy tudom!... Szervusz!... Te, te, te.

(Egymás nyakába borulnak).

Barátom, a német.

Barátom, a német, reggel nyolckor érkezett meg a pályaudvaron, ahol már vártam reá. Frissen szorította meg a kezem, csufolt, hogy milyen álmos vagyok. Mondtam neki, hogy menjünk reggelizni.

- Az ember megfürdik, tornázik egy kicsit, akkor aztán ilyen friss lesz, mint én, - mondta.

Ajánlottam, hogy ülünk kocsiba. A német térképet vett ki, megnézte, milyen messze megyünk, kiszámította, mennyibe kerül az taxaméter szerint és előre oda akarta adni a kocsisnak az összeget. A kocsis azt állította, hogy neki ezért az utért több jár. Én már szerettem volna menni, de a német ragaszkodott hozzá, hogy a kocsisnak ennyi jár, egy fillérrel se több. Rendőrt hívott és feliratta a kocsist, aztán gyalog megindultunk.

- Megérdemlitek, hogy úgy éltek, ahogy éltek - mondta a német - mert mindent eltűrtök, nem törődtek a rendeletekkel, türetek a jogtalanságot! Ha mindnyájan úgy viselkednétek, ahogy én ezzel a kocssal, már régen rend volna itt.

Igazat adtam neki, nagyon igaza van, rémes, hogy nálunk, hogy bánnak a közönséggel. Csupa ilyen ember kellene nekünk, mint ő, gondoltam magamban lelkesen.

Fáradtan, de felvillanyozva ültem le a kávéházban. Kávét rendeltem magamnak, ő várt. Elhozták a kávémat.

- Mi ez? - mondta a német. - Mutasd csak.

Egy kis csövet vett elő, beletette a kávémba, aztán megnézte a csőben levő folyadékot. Gunyosan bólintott és egy lepecsételt üveget szedett elő.

- Ezt a kávét azonnal elvisszük a rendőrségre, hamis tej van benne és nem az előirt mennyiség. Majd én megmutatom neked, hogy kell rendet csinálni.

Beöntötte a kávét az üvegbe, odahívta a kávést, felírta a nevét, aláíratott vele egy nyomtatott blankettát, hogy a kávét ő szolgáltatta fel és felállt.

Csodálattal követtem a rendőrségre, ahol megállapították, hogy a németnek igaza van, a kávést azonnal beidézték, ott előttünk megbüntették öt napi elzárásra, a kocsiszt, aki közben már szintén odakerült, szintén elítélték, velünk kezét fogott a fogalmazó, megköszönte, hogy figyelmeztettük a rendőrséget és kért, hogy máskor is így tegyünk.

Ez már igen, mondtam magamban, ezek a németek értik a módját. Közben dél lett, éhesen és meglehetősen azt ajánlottam, menjünk be egy vendéglőbe.

Bementünk egy vendéglőbe, főzeléket rendeltem feltéttel, utána egy tésztát. A német várt. Elhozták a főzelékemet.

- Mutasd csak, - mondta a német.

Kis mérleget szedett ki a zsebéből, rátette a hust és lemérte. Azután egy kis, e célra készült dobozt vett elő, betette a hust és hívta a vendéglőst.

- Ez a hus másfél dekával kevesebb, mint ahogy elő van írva, - mondta. - Irja alá ezt a blankettát, hogy itt szolgálták fel, mert magammal fogom vinni.

Ugyanigy járt el a tésztával is. Elszörnyűködve kellett elismernem, hogy félannyit adtak, mint amennyi elő van írva a rendeletben, de mindjárt láttam, hogy milyen kicsi, mikor hozták, még gondoltam is, hogy na, ezzel ugyan nem lakom jól.

- Majd én megmutatom neked, hogy kell ezekkel elbánni, - magyarázta a német. - Gyerünk a rendőrségre.

A rendőrségen nagy örömmel fogadtak bennünket, megdicsérték buzgóságunkat, azonnal beidézték a vendéglőst, elítélték ötszáz korona pénzbüntetésre.

- Nahát, - mondtam lelkesen, - ezt nem hittem volna, hogy ez így megy. Hiszen itt lehetne élni, csak az emberben annyi energia volna, mint ebben a németben. Hiába, nem lehet legyőzni őket!

És utópisztikus lázálomban már láttam a rabszija füzött árdrágítókat, felhalmozókat, rendelet-megszegőket.

Hazafelé menet a vásárcsarnokon jöttünk keresztül. Mig a német az árszabályt olvasta a táblán, én felhasználtam az időt és vettem két forintért szafaládét. Már éppen bele akartam harapni, mivelhogy a gyomrom korgott egy kicsit, meg néhány kisebb szikrát is láttam a levegőben, a szemem előtt - amikor egy erélyes kéz kikapta a szájamból. A német szigorúan nézett rám.

- Mennyiért vetted ezt?

- Két... e... egy forintért, - hazudtam, magam sem tudom, hogy miért.

- Ugy! De hiszen az árszabály szerint ennek az ára egy korona ötven.

Zsebrevágta a szafaládét, előszólított egy rendőrt, felszólította, hogy a kofát azonnal hozza be velünk a rendőrségre.

Kocsiba ültünk és mind a négyen a rendőrségre mentünk, ahol mint régi ismerősöket fogadtak. A német diszoklevelet kapott, mint a közügyek lelkes munkása. Kicsit késő volt már, mikor a kofa elítéltetése után ismét lekerültünk az utcára.

- Azt hiszem, - mondtam némiképpen elgyengült hangon, - legjobb lesz, ha egy szállodába megyünk aludni - én, őszintén szólva nem tudom miért, de gyengének éreztem magam, hogy hazáig menjek.

A szállodában nem volt szoba. Már el akartunk menni, mikor az egyik pincér félrevont bennünket, hogy dupla áron adna egy szobát. Ki akartam venni az erszényemet, de a német lefogta a kezem. Felírta a szállodás és a pincér nevét és felszólított, hogy menjünk a rendőrségre.

- Kérlek szépen, - mondtam, - egy kicsit fáradt vagyok. Nem mennél egyedül? Én majd itt a kapuban megvárlak.

Igéretemet vette, hogy megvárom és még egyszer biztosítva róla, hogy ő rendet csinál, elment. Én leültem a kapu előtt a lépcsőre, elgondoltam magamban, hogy ez hiányzik nekünk és a szervező erő, ez a rendszeres, lelkiismeretes energia, akkor majd nem lehetne velünk így bánni, kéjjel festettem magam elé, hogy fogják elítélni a gyalázatos szállodást és pincért, rajongva üdvözöltem magamban barátomat, a németet, kinyújtottam a lábam, lehajtottam fejem a küszöbre és csendesen éhenhaltam, mivel egy kicsit éhes voltam.

A költő és a szaklapok.

(Epilógus egy jubileumhoz.)

Végre eljött a kor, mely megérti a költőt - ma kezembe került az „Állatvédelem” című szaklap, mely az Arany-ünnepekre való tekintettel közli Arany Jánosnak két költeményét, melyek állatvédelemre vonatkoznak. Sajnálom, hogy „Embervédelem” című szaklap után hiába kutattam a telefonkönyvben - tudtommal Arany ilyen irányú szakkölteményt is írt. Böngészés közben azonban számos szaklapot találtam, melyek még nem rótták le kötelezettségüket a nagy szak-költővel szemben és nem közölték megfelelő passzusait, holott, ha ebből a szempontból figyelmesen olvasom Aranyt, kiderül, hogy ő rengeteg szak-verset írt, amelyeket, úgy látszik, az akkori szaklapokba nem tudott elhelyezni. Néhány szak-szakot magam is szakasztottam költészetének terebélyes fájáról, amit ezennel ingyen bocsátok az alább következő szaklapok rendelkezésére, ugymint:

Országos Meteorológiai Közlöny

Sűrű sötét az éj
Dühöng a déli szél
Jó Budavár magas
Tornyán az ércakas
Csikorog élesen: - tehát:

Holnapra derült idő várható, helyenként csapadékkal.

Cipőipar

Ez a szoba, hol én most
Tillaárom haj
Pusztitom a papirost
Tillaárom haj
Se nem csapszék, se nem bolt
Csizmadia műhely volt
Tillaárom haj

(„Írószobám”).

Országos Műtejkészítők Szaklapja

Unszoló emlőimet elfogadni késtek
Balgatag reménynyel várom ébredéstek
Ah, hiába várom!

(Rachel Siralma).

Gyógyszerészek lapja

Ó adj, ó adj nekem
Hüs cseppet, hü csehem!

(V. László).

Szappanipari Világlap

Ágnes asszony a patakban
Fehér lepedőjét mossa,
Fehér leplét, véres leplét
A futó hab elkapdossa.

(Ágnes asszony).

Fehérneműtisztítók Nemzetközi Közlönye

Eredj haza, szegény asszony,
Mosd fehérre mocskos lepled,
Eredj haza, isten adjon
Erőt hozzá és kegyelmet...

(Ágnes asszony).

Postások lapja

Ki viszi
Hamarabb
Levelem Prágába?
Száz arany
Meg a ló
Teste fáradtsága.

(Szilágyi Erzsébet)

Vendéglősök szakközlönye

Halat és vadat s mi jó falat
Szem szájnak ingere
Nyüzsgő csoport száz szolga hord
Hogy nézni is tereh.

(A walesi bárdok).

Temetésrendezők Országos Lapja

A palotát fedi fekete posztó
Déli verőn sem süt oda nap...

(Tetemrehívás).

Kaucsuksarokgyárosok Hivatalos Lapja

Az életet már megjártam,
Többnyire csak gyalog jártam
Gyalog bizony,
Legföljebb ha omnibuszon.

(Epilógus).

A Drámai Szerzők Egyesületének Hivatalos Közlönye

Ó ha láttad volna, ó fiam, lelkem,
Lerogyék előtte, sirva térdepeltem
A vad pribék (é r t s d : k r i t i k u s S z e r k .) előtt
Mert enyéim e szép, ártatlan kisdedek, -
Hiába kértem őt!

(Rachel siralma).

Fővárosi Közbiztonsági Ügyosztály Hivatalos Közlönye

Hála isten este van megint,
Mával is fogyott a földi kin,
Bent magános, árva gyertya ég
Kivül leskelődik a sötét...

(Fiamnak).

Filmgyártás.

Szin: igazgatói szoba, *személyek:* az igazgató, a rendező, az operatőr, két színész, három színésznő, egy szabó, egy borbély, egy oroszlánszelidítőnő, egy főhadnagy, két néger, egy kínai óriás, két összenőtt gyerek, egy kellékes, két egypupu és egy kétpupu teve, egy lírai költő, mint az éppen szóbanforgó „Álom” című filmdarab szerzője.

Igazgató: Nem bánom, akkor az maradjon, de legfeljebb tiz-tizenkét méter.

Operatőr: Husz.

Igazgató: Tiz. A bankár kijön az ajtón, körülnéz. Felirat: Husz év múlva. Meglátja Laurát, idilli, vízió, az a jelenet, mikor husz év előtt lemászott a hágcsón.

A költő: Ez nem jó lesz, igazgató ur, hiszen neki nem is szabad tudni, hogy Laura már nem akar...

Igazgató: Ne beszéljen nekem ostobaságokat. A bankárnak muszáj benne lenni a harmadik felvonásban.

A költő: Miféle bankárnak?

Igazgató: Mifélének, hát neki, Lux Pálnak.

A költő (kétségbeesetten): Bankár? De hiszen az nem bankár, az csillagász...

Igazgató: Csak volt. Nem lehet csillagász, honnan veszek én csillagász-tornyot, nem mondaná meg? Bankár lesz.

A költő: De hogyan fedezhet fel egy bankár egy új csillagot?

Operatőr: Nagyon szépen. A csatorna végén kibujik, körülnéz, most panorámát csinálunk, utána premier plan, amint észreveszi.

A költő: De...

Igazgató: Ne beszéljen mindig bele, Alanyi. Ne zavarjon bennünket, holnapután reggelre nekem kész kell lenni a külső felvételekkel. Tyü, a propellerszavarról egészen megfeledeztem! Sipos, megvannak a propellerszavarok?

Kellékes: Hogy lennének meg? A lakatos harminc koronát kér letétbe.

Igazgató: Maga vadállat, most jut eszébe? (Telefonál.) Hallo, hallo!

Tevehajcsár (arabul): Kérem, én nem várhatok, tessék megmondani, jöjjünk, avagy ne jöjjünk.

Igazgató (a telefonba): Kösse le annyiér, de nekem délutánra szállítani kell a negativokat... (Maga elé teszi a kagylót, kifelé beszélve): Megvan, tudom már, hogy csináljuk: Elemér már akkor beleszeret a táncosnőbe, mikor még csak álmában látja...

A főhadnagy: Az nem lehet.

A színész: Dehogyan nem. Egy degenerált grófról van szó, arról el lehet képzelni!...

A oroszlánszelidítőnő: ...hogyan egy álomszerű árnyékba szeret...

Operatőr: De az husz méterrel több és virázsírozni kell... és két Wolframmal több...

Igazgató: Ha álomszerű szerelem, akkor kettővel több? (A telefonba): Halló... halló... szaladjon át Vereshez, küldjön két Wolframmal többet...

Színész: Így jó lesz.

Igazgató (habozva): Hát legyen degenerált?

Színésznő: Á, fenét legyen.

A költő: De igazgató ur, hiszen a gróf...

Operatőr: Ugyan hallgasson.

Igazgató: Nem bánom, legyen degenerált. Hm, de ha degenerált, akkor nekem holnap fél kilencre itt kell lenni a csőnek, beforrasztva... Sipos! telefonáljon a káposztásmegyeri vízművekhez...

A tevehajcsár (arabul): Ejnye, a fűzfánfűtyülő rézangyalát, meddig várjunk még?

Színésznő: Kérem, igazgató ur, azt a nagy jelenetet, amikor le akarok lépni a trambulínról, de valami titokzatos erő visszatart, nem lehet megcsinálni.

Igazgató: Hogyan a micsodába ne lehetne megcsinálni?

Színésznő: Mert én azt nem tudom megcsinálni, azt nem lehet kihozni.

Igazgató (felugrik): Nekem akarja megadni, hogy azt nem lehet kihozni? Ide nézzen, itt áll a tevé, jobbra - itt áll maga, már mint én - egy szerelmes nő, aki éppen leszáll a tevéről, a trambulín szélére lép... sötétén maga elé néz... (megjátssza)... kitárja a karjait... (megjátssza)... a keblei pihegnek... (megjátssza)... egyszerre eszébe jut minden, maga elé néz sötétén, de nőies kacérsággal... (megjátssza)... nekem akarja beadni, hogy egy ilyen nőt nem tarthat vissza valami titokzatos erő? Ne vegyen engem palira, fiam.

Operatőr (meggyőződéssel): Látja, hogyan lehet.

Rendező: Csak bizza ránk.

Tevehajcsár (arabul): Hát mi lesz?

Operatőr: Harminc méteren kihozom a titokzatos erőt.

Kereskedősegéd (bejön): Alászolgája.

Igazgató: Kitől jön?

Segéd: A papirgyárból. Elhoztam a műszalámit.

Futurizmus.

*Az „Égberöhögő Halálpacni” tek. szerkesztőségének
Budapesten.*

Igen tisztelt szerkesztő ur,

nagy érdeklődéssel olvastam nagyrabecsült lapjának legutóbbi, tehát első számát, melyben az előző számokhoz képest nagy fejlődést tapasztaltam. Át vagyok hatva attól a meggyőződéstől, amelyet „Prafmargitis” című vezércikkében a lap hátsó oldalán szerkesztő ur kifejtett s mely szerint költészetünknek lépést kell tartani a kor kozmikus diametriáján életeskedő girbic beltes - ritmusával! Nagyon jól tudom, mire céloz szerkesztő ur és nem hiszem, hogy akadhat századunkban épeszü ember, aki ne érezné e nehéz napokban a kozmikus diametria egyre égetőbb hiányát. De ha akad is, kitűnő lapjuk néhány közleménye gyökeresen meg kell, hogy győzzék a kétkedőket. Azonban engedje meg szerkesztő ur, hogy figyelmessé tegyem, milyen kárára van irodalmunknak, hogy néhány tehetségesebb költőnk egyéniségéből hiányozván az önök által vázolt feltételek, egész eddigi költészetünknek szükségképpen el kell vesznie, ha nem akad valaki, ki pótolná a mulasztásokat, a megmaradásra érdemes verseket lefordítsa futurista nyelvre, megmentse az enyészettől. Arra gondoltam, hogy néhány kísérletet teszek ez irányban - és mutatóba mindjárt küldök is egy példát, hogy gondolom ezt a dolgot. Petőfinek egy ismert versét választottam, mely a mi számunkra már érthetetlen, zagyva és dagályos handabandázás - megpróbáltam, hogy lehetne ezt a különben érdekes témát a futurizmus egyszerű, érthető keresetlen nyelvén megírni. Tessék választani!

Petőfi verse.

Befordultam a konyhára...

Befordultam a konyhába,
Rágyujtottam a pipára,
Azaz rágyujtottam volna,
Hogyha az nem égett volna.

A pipám javában égett
Nem is mentem én avégett,
Azért mentem, mert megláttam,
Hogy odabenn szép leány van.

Tüzet rakott eszemadta,
Lobogott is, amint rakta,
Hanem még a szeme párja,
Annak volt ám nagy a lángja.

Én bementem, ő rám nézett,
Aligha meg nem ígézett.
Égő pipám kialudott,
Alvó szívem meggyulladott.

Ugyanaz zöldben.

Konyhálkodás.

Konyha.

Hideg igazándiság, ritmus,

Szin, szag, napfény,

Kondér, üst, csupor.

Koromszag.

Vonalak interferenciája

Szabad evés lehetősége

Kilencegésznyolctizedeskedése

A Gömbnek.

Fiatalcseledés vágyberezdülése

Izomgyurmának. Pont. Félix.

Büdös életlihegés.

Pipa. Nikotin.

Avitt Gay-Lussac-szag

Tomporkodik izig-hajrá zsigerben.

Világzsiger! Rizs.

Ritmusok!!! Ritmusok!!!

Ritmusok!!! ? - . ; (-)

Tűz unalmas, émelygős -

biedermeyerkedése harsány

utakon, pfujságos.

Tanárkodó hepca.

Hapci!!

Scherdülierende Mädchen?

Zikcene, zakcene, waszhasztu-
dafonkodás.

Szem. Szivárványhártya + reflex

- könnyzacskó, log. 3241

Tangens retina. V lobogás

Eszemet adta, vette, vatta.

Szimfónia!

Létbedöglő krákogása

Fiatal testnek, illat, szag,

büz, szagparipák!

Szemem kiugrása a léttengelyt

surolja 30 foknyi szög alatt.

Tolnai világlap, zshivaj, láрма,

Pályaudvar, tologép-alkatrész.

Ó gallérom, te fekete madár!

Párvás, párvás, tuskó-testek

Tumultuózus surlódása,

Epidermia!?

Pipa alváskodó taty-muty,
Öregség, totyak, fülránc,
Nirvána. (Kialudt.)

Vulkán! Szivem titánosza
mocskos magát Sziriuszra.

Hej, ho... o... opp!! ÉN, ÉN.
Ho... o... opp!!
Hó! Rukk! Krrr!!...
Brekeke!!!... (én?)
Girbic.

Tarhonyaberger Anatole.

Egyszerüsíteni a forgalmat.

A villamos-megállóhelyek csökkentésével kapcsolatban, mely intézkedés, mint ahogy megmagyarázták nekünk, a forgalom egyszerűsítése céljából történt, néhány újabb reformról beszélnek, melyek a forgalom és általában az életformák egyszerűsítését célozzák.

Mint értesülök, a Dunagőzhajózási Társulat átirt a Közvágóhid igazgatóságának, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium útján intézkedjék az új egyszerűsítések végrehajtásában.

Legközelebb várhatók a következő egyszerűsítések:

A villamos kerekeket leszedik, ehelyett a villamos padlójába lukakat furnak. Ezekbe a lukakba a közönség beleáll, egy e célra alkalmazott fogóba belekapaszkodik. Az áram így egyenesen a közönségbe megy bele, mely is az áram hatása alatt felvillanyozva, felemeli a kocsit és megindul vele.

Ha ez az egyszerűsítés sem bizonyul elégségesnek, akkor először beszüntetik a villamosok tetejét, majd a villamos vázát, oly módon, hogy csak a lukak maradjanak meg, amibe a közönség beleáll. Esetleg a villamos áramot is meg lehet takarítani: a társaság közgyűlésén valamelyik szakelőadó kimutatta, hogy az a villamos áram, amelyet a közönség sistergő istennyila formájában a Társaság gyomrába kíván, teljesen elégséges ahhoz, hogy az ily módon megkönnyített és leegyszerűsített forgalmat kellőképpen elássa.

A forgalom egyszerűsítését célozza a földalatti villamosok megállóhelyeinek beszüntetése is. A közgyűlésen elhatározták, hogy a földalatti villamosnak csak két megállóhelyét hagyják meg, az egyiket, ahol be lehet szállni, a másikat, ahol ki lehet szállni. De ezt ravaszul úgy csinálják majd, hogy a beszálló megállóhelyet harminc méternyire attól a helytől állítják fel, ahol eddig le lehetett menni a föld alá, úgy, hogy aki be akar szállni, előbb ártézi kutat kell furni magának, hogy a föld alá jusson - ami lényegesen egyszerűsitené a forgalmat. Ugyanigy a kiszállásnál is.

A papirkereskedelmi központ kezdeményezésére a káposztásmegyeri vízművek szociálpolitikai bizottsága is felszólította a marhabelsőrész-kidolgozóknak békekonferenciáját, hogy azonnal szüntessék be a járdákat. A város uccáin fakorláttal elzárják a járdákat, az egész forgalom a kocsitúton bonyolódik le, ami ugyanazt lényegesen egyszerűsíteni fogja.

A belügyminisztérium a tűzoltóparancsnoksággal egyetértve nagyszabású tervet dolgozott ki a város víz-ellátásának egyszerűsítésére. A vízvezetékeket és csatornákat elzárják: ily módon a víz-szükséglet kielégítése a Dunára korlátozódik, ami lényegesen egyszerűsíti a vízellátást, mert így mindenki annyi vizet merít csak, amennyire szüksége van. A város biztosítja a közönséget, hogy ily módon a Duna még évekig elég vizet szolgáltat. Az ily módon

szükségképpen létrejövő torlódás elkerülésére és egyszerűsítése céljából különben azzal is foglalkoznak, hogy a Dunát is elzárják.

A dohányzás egyszerűsítése úgy fog történni, hogy beszüntetik a gyufaárusítást. Szakértők megállapítása szerint a szivar, a cigaretta és a pipadohány sokkal tovább tart, ha az ember nem gyújt rá, hanem csak úgy szívja.

Ugyanez vonatkozik a levegőre is, amelyből az oxigént beszüntetik. Erről különben jóelőre értesíteni fogják a közönséget, hogy mindenkinek módjában legyen kopoltyukat beszerezni. Az oxigénmentes levegőben ugyanis nem lévén lehetséges lélegzeni, vízzel töltött légmen-tesen elzárt üvegburákat hordunk majd a fejünkön, amiben azután egész egyszerűen kopoltyuval lehet lélegzeni.

Az étkezés egyszerűsítése céljából legközelebb rendelet jelenik meg, mely a síkfedelű asztalokat beszüntetve, helyettük homorú-felületű asztalok alkalmazását rendeli el, hogy a táányérok egyszerűen lecsuszthassanak az asztalról, ne kelljen őket lehordani.

Ezután következik a világosság beszüntetése, mely a látás; a hallás beszüntetése, mely a hallás; a szagok beszüntetése, mely a szaglás, az ízek beszüntetése, mely az ízlés és a nők beszüntetése, mely a tapintás egyszerűsítését célozza.

Volna egy szerény javaslatom, mindezen egyszerűsítések egyszerűsítésére. Minek ez a sok fejtörés, ez a sokféle intézkedés és rendelet!? Egységesen kell a dolgokat elintézni. Mondja ki a Tanács, hogy mondjuk május 21-étől kezdve mindenkinek, mindennap lakhely és illetőség szerint meghatározott órában jelentkeznie kell az előljáróságnál, ahol egy nagy pofont kap. Aki nem jelenik meg, elveszti jogát, utólagos felszólamlások nem vehetők figyelembe.

BRÓDY ÉS TÁBORI KIS TRÉFÁI

Csalódás.

Az irodalomtörténetből tudjuk, hogy némely költeménynek egész érdekes históriája van. Ilyen különös történetet meséltek el *Farkas Imréről*. A kedves, fiatal poéta a Városligetben felszállt az omnibusz tetejére és egy izmos hölgyet talált ott. Nemsokára meg is szólította:

- Merre tetszik menni?

A molett hölgyike barátságos mosolylyal válaszolta:

- Budáig.

- Nagyszerű. Milyen csodás találkozása a véletlennek, én is Budára igyekszem épp.

Lassankint egészen belemelegedtek a beszélgetésbe és kiderült, hogy a poéta már régóta álmodozott egy ilyen bájos kis hölgyről és hogy a kis hölgy izlésével is teljesen megegyezik egy ilyen finom beszédű poéta.

Amikor a Lánchidon is keresztüldöcögött már az omnibusz, a hölgy kecsesen nyújtotta a kezét:

- Én itt leszállok, Isten önnel!

- Már megy? kegyedben van némi tartózkodó báj, amely megragadja lelkemet... Hol találkozhatunk újra?

- Azt én nem tudom.

- Ej mit? Holnap reggel várni fogom a Városligetben.

A hölgy elpirult.

- Nem, nem, az lehetetlen. Holnap reggel dolgom van.

- Miért? Talán irodában van?

- Nem.

- Talán tanítónő?

- Nem.

- Árulja el hát, hogy mi a foglalkozása... Tudni akarok mindent... Miért nem jöhet el holnap reggel?

- Családi örömök elé nézek.

- Ho-o-gy? - szólt a poéta elámulva.

- Én tudniillik szülésznő vagyok, rebegte a molett nőcske és gyorsan elsietett.

A poéta pedig irt egy lírai költeményt „Csalódás” címmel.

Ha a dada ijeszt.

A zsufolt villamoskocsiban egy vastag, pirosképű dada ül, a karján kis gyerekekkel. Egyszerre sans géne kigombolkozik és előkészületeket tesz arra, hogy a kicsikét megszojtassa. A gyerek azonban semmiféle hajlandóságot nem mutat rá, hogy táplálkozzék. A dada egy darabig kísérletezik, de mikor látja, hogy sehogy sem boldogul a kicsikével, rápislant a mellette ülő gróf *Batthyány* Tivadarra és haragosan szól rá a gyerekekre:

- Most már aztán kapd be, mert különben odaadom a bácsinak!...

Történet Pufi kalapjáról.

Rettenetes szél kerekedett, amikor *Huszár Károly*, a *Pufi* néven népszerű kövér kómikus, éppen az *Andrássy-uton* ballagott a kabaré felé. A porfelhős szélroham hirtelen megingatta fején a kalapot. Pufi odakapott, leemelte a gömbölyű fejfödőt és lekanyarította a szélvédő gummi-zsinórt, óvatosan lekötözte kabátja legfelső gombjához a magát repülőgépnak képzelő jószágot.

De hiába volt minden óvatosság. Egy újabb szélroham, a kalap meginog. Pufi odakap, de már késő. Érti, hogy a kalap leröpül és a következő pillanatban már ott látja karikázni maga előtt az uton. És elkezdődött a mulatságos hajsza. Pufi rohant a kalap után, a gyalázatos jószág pedig megpihent, bevárta Pufit, de amikor lihegve fölébe hajolt, kisiklott előle és röpült tovább, lefelé az *Andrássy-uton*. Pufi futott, az *Oktogon-tértől* egészen a *Köröndig* és itt végre, izzadva, lihegve és fujva, sikerült elfognia az átkozott kalapot. A kalap persze tele volt porral, piszokkal, Pufi tehát nekiállt és egy tiszta zsebkendő teljes feláldozásával, nemkülönben kabátujja igénybevételeivel ötpercnyi munka árán végre egészen használható állapotban volt a kalap. Pufi körülvizsgálta éppen a legnagyobb meglepetéssel akarta a fejére tenni, amikor lihegve érkezett oda egy öszes ur, hajadonfővel, kalap nélkül és megragadta a kalapot.

- Köszönöm uram - lihegte elfulladva - igazán köszönöm, hogy ennyi fáradságot vett magának a kalapomért.

- Bocsánat - tiltakozott Pufi - ez az én saját kalapom.

- Nem uram - felelte az öreg ur - ez az én kalapom, amelyet a fejemről lefujt a szél. Az ön kalapja itt lóg le *az ön hátán a kalapzsinorra kötve*.

Még egy kalaptörténet.

Dr. *Fekete Ignáccal*, az ismert fővárosi hírlapíró-ügyvéddel történt meg ez a mulatságos história.

Feketének volt egy szalmakalapja még a múlt nyárról. A kalap egészen türhető állapotban volt még: jó lesz az idén, gondolta magában Fekete és elvitte a kalaposhoz.

- Tisztítsák ki ezt a kalapot - mondotta. - Új szalagot tegyenek rá, szóval hozzák rendbe.

- Kérem szépen, ügyvéd ur.

- Mikor lesz készen?

- Egy hét múlva - felelte a kalapos, eltette a Girardit és ráírta nagy betűkkel a megrendelő nevét.

Egy hét múlva megérkezik Feketéhez a kalap. Az ügyvéd kibontja a csomagot és megdöbbenve látja, hogy a csomag mélyén egy koromfekete szalmakalap rejtőzködik.

- Hallja - szólt rá a kalapossegédre - hiszen ez a kalap nem is az én kalapom.

- Dehogyan nem, kérem. Ez az ügyvéd ur kalapja.

- Ugyan ne fecsegen ilyen bolondokat. Az én kalapom fehér volt, ez meg fekete.

- Persze, hogy fekete - mondta fölényesen a segéd - mikor az ügyvéd ur feketére festette.

- Én? Hát ki mondta ezt magának?

- Az ügyvéd ur. Tessék, még rajta is van a kalapon a megrendelő-cédula...

Szólt és fölényesen tartotta az ügyvéd elé a cédulát, amelyen nagy betűkkel állt ez a szó: *Fekete...*

Serényi és Shakespeare.

Az egyik minisztériumban nemrég bucsuztak el egy K-y osztálytanácsostól, aki nyugdíjba ment s róla mesélik a következőket:

Mindig egyike volt a legdevotabb, legalázatosabb embereknek. Ha főlebbvalóval beszélt, ezt ugyszólván reszketve tette.

Egyszer dolga akadt gróf Serényi Bélánál; valamilyen referatutumot kellett felolvasnia.

Amikor elvégezte a dolgát, a miniszter megkérdezte tőle:

- Nem tudja, mit adnak ma a Nemzeti Színházban?
- Nem tudom, kegyelmes uram, de nyomban megnézem.

Néhány perc múlva visszajött és jelentette:

- „*Vizkereszt, vagy amit akar...*”

Itt hirtelen megakadt, gyorsan megrázta a fejét és így folytatta:

- ..., *vagy amit a kegyelmes ur akar.*”

A százalék.

A Szabadság-téri nagy palota előtt egy öreg zsidó koldus áll.

Az egyik fiatal tözsdelátogató, *Kálmán* Jenő megkönyörül a százalmas alakon és egy husz-fillérest nyújt át neki.

- Fizesse vissza ezerszeresen a jó isten - hálálkodik az öreg.
- Ezerszer, - morog *Kálmán*, - ezerszer... az kétszáz korona. Kétszáz korona az annyi mint...

Itt megakad a gondolatmenete, mire visszalép az öreghez és megkérdi:

- Hány percentet gondol? Négyet, vagy hatot?...

A trükk.

Egy szegényes és rosszul menő fővárosi vállalat igazgatója sok éven át abból a szubvencióból élt, melyet a főváros juttatott neki évenként - és azonkívül különböző bankok kölcsöneiből.

Évek óta ki-kijárta magának ezeket a segélyeket, még pedig a saját maga külön találmánya segítségével. Ez a találmány a következő:

Valahányszor megszorul, elmegy az illetőhöz, akitől a szubvenció, vagy a kölcsön függ és előbb meghatóan kér-könyörög, végül pedig, amikor már semmi sem használ, *letérdel*. Ez utóbbi mindig hat.

A tanácsnok azonban tudott a trükkéről. Szívesen fogadta a direktort és meghallgatta kérését.

- Nagyon sajnálom - mondta aztán - nem tehetek semmit az ön érdekében.

A direktornak könnybe lábadt a szeme. Nem használt. Most kellett volna következnie a trükknek, a térdelésnek. De ekkor valami váratlan esemény történt.

Abban a pillanatban, amikor a direktornak már-már megcsuklottak a térdei, a tanácsnok hirtelen térdre rogyott.

- Nem lehet, uram - kiáltotta szivettépő hangon. - Nem tehetek az ön érdekében semmit! Semmit!... Semmit!... Térdre borulok ön előtt, de nem tehetek semmit!...

Az igazgató sápadtan és dühösen távozott. Itt megelőzték.

A sós miniszterelnök.

Naiv emberek, vidéki „malomalatti” politizálás közben, de budapesti kávéházban is gyakran fölvetették a kérdést, amikor *Lukács* László miniszterelnök lett:

- Miért nem Tisza?

A dunaparti korzón *Lázár* Miklós kollega beszélt erről *Vázsonyi* Vilmos előtt, aki így dörmögött vissza:

- Már rég megfelelt erre a kérdésre maga Tisza. Az általános képviselőválasztásokon, 1910-ben történt. Roppantul dolgozott, lelkesíteni próbált, sőt a közbeszólásokra és kérdezősködésekre is szívesen megfelelt. Az egyik kortesbeszéde alkalmával már sok mindenféle kérdésre megfelelt, amikor egy parasztgazda még ilyenformán interpellálta:

- Aztán mér nem miniszterelnöknek lép föl a gróf ur, mér csak képviselőnek?

- Nem kell a címekre adni - felelte Tisza. - Mert mondja csak meg barátom, melyik a nagyobb ur: *az ispán, vagy az alispán?*...

Az igénytelen epizódnak van azonban egy kis uszálya is. A gazda még így morfondírozott:

- De legkönnyebben szokta állását veszteni a főispán. Az ispán csak úgy, ha netalántán lop, vagy más ilyet csinál.

Hát akkor még nem ismertük - *Désy és Lukács afférját*.

Az ügyvédi tanács.

Dr. V. Miksáról, akit kegyetlen expenz-nótáiról ismernek, a következő tréfát mesélik:

A köruti villanyoson utazott. Az *Andrássy*-ut sarkán felszállt az öreg *Szappanos* István, aki izgatottan nézte folyton az óráját. Egyszerre csak odafordul a fiskálishoz és így szól:

- Messze van még a Boráros-tér?

- Meglehető messze - feleli az ügyvéd.

- Körülbelül hány perc múlva érünk oda? - kérdezi az ősz képviselő.

- Tíz-tizenkét perc múlva.

Az öreg ur megnyugszik. Rövid idő múlva ismét szól az ügyvédhez.

- Érdekes, hogy májusban ilyen hideg van. Mi?

- Érdekes.

A Boráros-téren mindketten kiszállnak; *Szappanos* István bucsut bólint a fejével és távozni akar; mire a fiskális névjegyére irt következő számlát nyújtja át neki:

„*Három információ á két korona összesen hat korona. Köszönettel felvettem...*”

Jogos kérdés.

Egy fiatal ügyvéd, dr. *Lánczy Sándor* sokat járt X-ékhez, ahol három eladó lány van. Hetenként legalább háromszor vacsorált meg a családnál, meghallgatta a lányok zongorajátékát és énekét... ennyi volt az egész; az ifju nem nyilatkozott.

Kedvenc dala a „Si vous n’avez rien a dire” („Ha nincs számomra semmi mondanivalód”) volt.

Ez így tartott hetekig.

Amikor egyszer vacsora után ismét ezt a dalt óhajtotta a fiskális hallani, a háziasszony pikkirozottan és epésen így szólt:

- Pardon, kedves Sándor! Si vous n’avez rien a me dire, akkor mért vacsorázik nálunk?

A grófi vizsga.

A fiatal *Odeschalchi*, aki születésétől kezdve külföldön nevelkedett és minden nyelvet kitünően beszél, csak a magyar nyelvet nem, nagynehezen letette a jogi vizsgáit.

Vallásjogból vizsgálván, a tanár a következő, nem tulságosan nehéz kérdést intézte hozzá:

- Hogy nevezik Magyarországon a főpapi méltóságokat; mik azok?

A fiatal gróf erősen idegen akcentussal felelte:

- A kanon, a püsp és az ér...

A professzor nagyot nézett, majd megkérdezte:

- Hát miért nyeli el kérem, az utolsó szótagokat. Hogy mondta?

- A kanon, a püsp és az ér.

- Mondja el ugyanezt többes számban.

- Kanonok, püspök, érsek - felelte az ifju.

A rövid óhaj.

T. M. járásbíró néhány hivatalbeli kollégája társaságában sörözik.

Társalgásuk fantasztikus terekre kalandozik. Kinek mi volna a legforróbb vágya? Egyik milliomos szeretne lenni, a másik hirneves, a harmadik újra fiatal, negyedik kuriai bíró satöbbi.

- Hát tenéked mi a vágyad? - kérdik a járásbíró.

- Én, barátaim, semmit sem kívánok... azaz mégis volna egy nagyon szerény kívánságom.

- Halljuk!

- De igazán nagyon szerény. Szóra sem érdemes.

- Hát csak mondd el!

- Az én vágyam ennyi: egyszer egy paraszt találkozzék egy kocsissal. Pont; ez az egész.

A társaságban senki sem érti ennek a kívánságnak a jelentőségét. Hosszas faggatás után a flegmatikus járásbíró így folytatta:

- Aztán kérdezze meg a paraszt a kocsistól: „Hé! Kié ez a kocsi?” Mire a kocsis így feleljen: „Ez T. M. nyugalmazott táblabíró négyesfogata. Megyünk a birtokra, visszük a kastélyból a heti pénzt az arató munkásoknak.”

Az áruló vers.

Amikor *Vadász* Lipót *Nyirbátoron* beszámolóját mondotta, arra is hivatkozott, hogy ő nem kereste, sőt kerülte az államtitkárságot.

Egy negyvennyolcas magyar tagadólag rázta a fejét.

- Kend nem hiszi? - kérdezte a szomszédja.

- Nem én. Mert alig ment föl az ügyvéd ur képviselőnek Pestre, a kislánnyal az iskolában mindjárt betanították a verset, amelyikben ez volt:

- *A Vadász ül hosszú, méla lesben...*

Az udvarias főpincér.

A Newyork kávéházban, *Karinthy* Frigyes barátunk hozatott egy rostélyost.

Rövid idő múlva megjelent maga Gyula bácsi, a főpincér a husdarabbal, amelyet *Karinthy* egy ideig gyanus szemmel nézegetett.

Majd az egész rostélyost villájára fűzve, mélységes elkeseredéssel így szólt:

- Hallja, Gyula mester, ez a rostélyos olyan vékony és olyan átlátszó, hogy olvasni lehetne rajta keresztül.

Gyula udvariasan felelt:

- Mit parancsol olvasni *Karinthy* ur?

Az új báró.

Csillag Teréz vejéből, dr. *Kétly* Endre orvoshól báró lett. Az apa báróságot kapott és a bárói cím a fiut is megilleti.

Egy társaságban beszélgettek a fiatal báróról és valaki megkérdezte a báró egyik ismerősét:

- Nos, hogy izlik a báróság? Hogy viseli magát a barátunk, mint új báró?

- Ó, kitünően, - felelte a jó barát. - Már egészen jól beszél *zsidós akcentussal*...

Ha a maecenás fest.

A Japán-kávéházban nagy figyelemmel álltak körül a piktorok az egyik asztalt. Valaki ugyanis festéket hozott a kávéházba és *Nemes* Marcell, az ismert műgyűjtő elkezdett pingálni.

- Remélem, nekem adja majd a képet, - szólt *Pólya* Tibor tréfásan.

Nemes könnyelmű ígéretet tett és amikor elkészült a festmény, odaadta *Pólyának*.

Ekkor azonban meglepő fordulat történt. A piktorok sorba nézegették a képet és elragadtatással nyilatkoztak róla.

- Nagyszerű!

- Óriási!

- Hiszen ez mestermű!

Nemes boldogan hallgatta a dicshimnuszokat, egyuttal felébredt benne a szokás hatalma, a gyűjtőszenvédély:

- Mennyiért adja a képet? - kérdi Pólyától.

- Száz koronán alul nem adom, felelte Pólya.

Nemes szó nélkül fizette ki az ötven pengőt saját festményéért.

A takarékos diák.

Ifj. Krudy Gyula a reáliskola második osztályába járt s egy napon jelentette az édes apjának:

- Papa, holnap egy koronát kell vinnem az iskolába; a bizonyítványra kell.

- Jól van, - feleli az apa. - Majd kapsz...

Másnap reggel Gyszi csakugyan megkapja a koronát. Szemmelláthatólag rosszkedvűen veszi át a pénzt és már-már indul az iskola felé, amikor egyszerre csak visszafordul, nyújtogatja apjának vissza a koronát és így szól:

- Papa; én azt hiszem, jobb lesz, ha spórolunk...

A primadonna-sors.

Az ügyvédi kamara ülésén történt, amikor nagyon kényes kérdést tárgyaltak: az ügyvédek jelöltek ügyét.

Megjelent Vázsonyi Vilmos is, aki a jelöltek érdekében szónoklatot vágott ki, majd beszéde után, - be sem várva az eredményt, - távozott.

Alig tette ki a lábát, egy fiatal fiskális mérgesen szólt a másíknak:

- Ez a Vázsonyi mindenütt csak zavart csinál.

A megjegyzést hallotta Vázsonyi egyik jó barátja; felelősségre vonta az ifju ügyvédet, majd provokálta.

A segédek hosszasan tárgyaltak és végül megállapodtak abban, hogy a fiatal fiskális jegyzőkönyvileg bocsánatot kér a megjegyzése miatt.

Épp egy hét mult el a lovagias ügy óta, amikor Vázsonyi is megtudta, hogy volt egy lovagias ügy, és van egy hosszú jegyzőkönyv, amelyben tőle bocsánatot kérnek.

- Furcsa, - mondta a kávéházban. - Most már az embert a tudta nélkül sértik meg és a tudta nélkül kérnek bocsánatot tőle. Ilyen lovagias ügyről még életemben nem hallottam.

Mire Bródy Sándor megjegyezte:

- Ez a primadonna-sors és nagyon régi dolog. Hajdan a kaszinókban rendesen ugyanilyen lovagias ügyek voltak, amelyek aztán ugy végződtek, hogy az egyik félnek bocsánatot kellett

kérnie például *Blaha* Lujzától, vagy *Pálmay* Ilkától, vagy egy másik primadonnától. Mint-hogy az mégis csak bajos lett volna ezt a bocsánatkérést személyesen megtenni, hát jegyző-könyvileg tették.

Vázsonyi tudomásul vette a felvilágosítást, de azért a fejét rázta és megjegyezte:

- Borzasztó! Borzasztó! Most majd minden este azzal a rémes érzéssel fogok lefeküdni, hogy megint bocsánatot kért valaki tőlem... és én még csak meg se bocsáthatok neki.

A szent szó.

Polónyi Dezső egy hüvösvölgyi nyaralóba volt meghíva. A nyaraló familia vacsorára invitálta a ház barátját, vacsora után pedig kiült a társaság a verandára.

Egyszerre a szobából apró gyerekléptek dobogása hallatszott ki. A háziasszony, aki roppantul szereti az érzelmes, szentimentális nőt játszani, halkan megszólalt:

- A gyermekeim... Most jönnek jóéjszakát kívánni. Ilyenkor mindig úgy érzem, mintha ez a pár szó, amit mondanak, valami szent dolog volna. Éjszaka van és ilyenkor a kis szívük egészen kinyilik, szabadabban beszélnek és amit mondanak, igaz és szent...

Egy pillanat múlva kinyilik az ajtó és egy gyerekhang diadalmasan harsogta a veranda felé:

- *Mama!... Mama!... A Gyuri a mosdóban egy poloskát talált!...*

A jó festő.

Piktorok és szobrászok ültek a kávéházban; a többi közt jelen volt *Pentelei-Molnár János* is, akinek limonádés képeit nagyon veszik mostanában a művásárlók.

Amikor Pentelei távozott, egy szobrász a következőket jegyezte meg:

- Látjátok fiuk; ez a Pentelei nagyon jól fest.

Mély csend követte ezeket a szavakat, amíg egy halk hang bele nem vágott a némaságba.

- Igen; nagyon jól fest, - ha kicsipi magát.

A kései pör.

Uj milliomos állított be dr. Saár Kornél ügyvédi irodájába és előadta, hogy egyik ismerősét be akarja pörölni becsületsértés miatt.

- Miben állott a becsületsértés? - kérdezte az ügyvéd.

- Azt mondta nekem, hogy rinocerosz vagyok.

- És mikor és hol történt a sértés?

- A Pollák-kávéházban, három évvel ezelőtt.

- Három évvel ezelőtt? - kérdezte csodálkozva az ügyvéd. - És maga csak most akarja beperelni?

- Igen, doktor ur... hogy is mondjam... nézze kérem, *én csak tegnap tudtam meg, hogy volta-képpen hogy néz ki egy rinocerosz!*

A jó tanár.

A néhai *König* Gyula egyike volt a legkedveltebb egyetemi professzoroknak. Főképp a vizsgázó egyetemi hallgatók szerették elnéző vizsgálati módszere miatt.

Volt azonban egy hallgatója, akit még *König* sem tudott átbocsátani. A szegény ifju többször bukott meg nála.

Végül királyi kegyelemmel engedték meg az újabb vizsgát. De ezuttal sem tudott semmit.

König professzor az eredmény kihirdetésénél a következő kedélyes kijelentést tette:

- A bukást most is megérdemelné, de ha úgy akarja a király, *König* akkor félreáll.

Schnitzler aperszüje.

Schnitzler Arthurt Budapesten egy fiatal író meginterjuvolta:

- Hogy tetszik önnek Budapest?

- Nagyon szép, nagyon szép, - felelte undorral az író.

- Ugy-e, ön az a *Schnitzler*, aki a *Cigánybáró* szövegét írta.

Az író most már végképp undorodik:

- Nem uram; én *Schnitzler* vagyok, a *Cigánybáró* librettóját *Schnitzer* írta és ön egy sniccert csinált.

Maturán.

Dr. Lázár Béla, az író-tanár mesélte egy érettségi vizsgáról:

A miniszteri tanácsos ur fiával óvatosan bánik a vizsgálató bizottság.

Sajnos, az óvatosságnak nagyon kevés az eredménye, mert a fiatalember egészen szimpla értelmiségnek mutatkozik, főleg a matematikában.

Végre hálistennek olyan kérdést kap, amelyre felelni tud.

- Mi a Pythagoras-féle tantétel?

- A derékszögű háromszögben a két befogó négyzetének összege egyenlő az átfogó négyzetével.

- Helyes. Be tudja bizonyítani?

Könnyelmű kérdés volt a tanár ur részéről. A fiatalember a maga egyszerűségében így felelt:

- Bebizonyítani nem. De ha megparancsolják, *megesküszöm rá*.

Persze, persze.

Feld Zsigmond színháza - egyszer hosszas szünetelés után nyitotta meg kapuit abban a reményben, hogy talán mégis jön a publikum.

A remény azonban ezuttal is csalt és az igazgató nagyon panaszkodott e miatt *Erényi* Nándornak, a Magyar Szinpad szerkesztőjének.

Erényi nem igen szánakozott, hanem inkább a megrovás hangján jegyezte meg:

- Senki más nem a hibás, csak ön. Az összes színházaknak jól megy, de miért? Mert az igazgatók értenek hozzá.

A direktor méltatlankodva felelte:

- No hallja! Azoknak könnyű a színházhoz érteni. Jó színészeik vannak, jó rendezőjük és telt házuk. Ugy én is tudok!

A nem szórakozott tanár.

A régi szórakozott professzortípus sohase hal ki. Ezt bizonyítja a következő kis eset is, amely az öreg K. tanárral történt, aki híres a szórakozottságáról. A szórakozottság kellemetlen következményei miatt természetesen a felesége szenved a legtöbbet. Eleget korholja is.

A professzor ur egyszer azonban nagy büszkén érkezett haza... Felesége a szokott és szinte nélkülözhetetlen kérdéssel üdvözölte.

- Hát ma mit felejtettél el?

- Sőt ellenkezőleg, anyuskám, mondotta a tanár ur már nem vagyok olyan szórakozott, mint a milyennek tartasz. Látod ma is hazahoztam az esernyőmet.

- Az isten szerelméért, mit csináltál? Hiszen *ma nem is vittél magaddal esernyőt.*

A jó doktor.

Szomaházy Istvánné megsugja az orvosnak, hogy leánya azért hült meg, mert nagyon vékony és nagyon kivágott cipőben járt az utcán, mikor szakadt az eső és nagyon hideg volt. Kéri is a doktort, hogy tiltsa el a beteg kisasszonyt a vékony cipő viselésétől.

Az orvos odamegy a beteghez:

- Mutassa a nyelvét. Ahá. Persze a kisasszony vékony cipőcskében jár. No, majd irunk valami orvosságot. Hanem bizony a kivágott félcipőről le kell mondania. Legalább is a nyár előtt nem szabad viselnie.

Ezek után távozni is készül a doktor, a beteg azonban visszahívja.

- Doktor ur...

- No mi kell, kisasszonyka...

- Ha a nyelvemből kitalálta doktor ur a vékony cipőt - ugyan kérem nézze meg, hogy *jó-e a kalapom, mert uj kéne.*

Látogatás.

Gróf *Károlyi Mihály* mesélte:

Az öreg méltóságos asszony, aki már évek óta siket, egyszer Fiumébe utazott, ahol az Európa-szállóban vett nem lakást, - hanem lakosztályt.

Véletlenül épp akkor nagy diszünnepet rendeztek a kikötőben - épp a szállóval szemközt, - a hadihajók.

Délelőtt az öreg méltósága nyugodtan kávézott a szobájában, amikor egyszerre huszonnégy ágyulövés rettenetes döreje zugott be a levegőbe.

A méltóságos asszony gyorsan a tükör elé állt, kissé megigazitotta fejkötőjét és így szólt:

- Szabad!

A drága szálló.

Berlinben új hotel nyílt meg: a *Hotel Eden*, s ez minden fogalmat fölülmult, amit addig a berliniek a drágaságról tápláltak. Lakás, étkezés berlini fogalmak szerint is hallatlanul drága; lakást nem lehetett kapni napi ötven márkán alul és egy vacsora sem kerül sokkal kevesebbe. A háboru előtt!

Az Eden-hotelbe betévedt *Lengyel* Menyhért és szobát kért. A második emeleten mutattak neki egy lakosztályt. Lengyel meg volt elégedve az apartement-val és az ára iránt érdeklődött.

- Mi az ára a szobának?

- Hetven márka, uram.

- Mennyi?

- Hetven márka naponként, - felelte a pincér hidegen.

- Ugy, hetven márka. Nos, és fürdőszoba van hozzá?

- Hogyne, uram.

- Autogarage van hozzá?

- Igen, uram.

- És istálló?

A pincéren volt most a csodálkozás sora.

- Istálló?... De... kérem, minek önnek istálló?...

Lengyel nyugodtan felelt:

- Hja, nekem... Nekem nem kell... De annak a marhának, aki ezért a lakásért hetven márkát ad!

A tulzott kívánság.

Egy letört, szegény, de nagyon jónevű ur, aki a nemesi koronája fényét jó partival akarta meg-aranyozni, egy házasságközvetítőhöz fordult. A házasságközvetítő ajánlott is neki egy hölgyet, akinek százhuszezer korona hozománya van és egyébként is megfelelő házasság volna. A vőlegényjelölt azonban aggodalmaskodott.

- Jó, jó - mondta - a hozomány rendben volna, hanem... mondja csak, kérem, nem láthatnám legalább annak a hölgynek az arcképét?

- Mit? - pattant föl egyszerre a házasságközvetítő. - Az arcképét? Jegyezze meg magának, uram, hogy *százezer koronán felül nincs arckép!*

A hipnózis.

A kávéházi törzsasztalnál a hipnózisról van szó. *Pilisi* Lajos kollegánk agitál az okkult tudományok mellett, mire az egyik ur, aki idáig hallgatott, kifakad:

- Ugyan, kérem, hagyjon nekem békét az egész hipnózissal, meg a szuggesztióval. Tegnap én is megpróbáltam, keményen ránéztem a mellettem lévő asztalnál ülő nőre és azt próbáltam neki szuggerálni, hogy üljön át az én asztalomhoz. Egyszerre odajön hozzá egy ur, aztán hozzám lép, két hatalmas pofont mér le és így szól:
- Majd máskor nem fixirozza ilyen szemtelenül a feleségemet!...

Az aradi választó.

A hirhedt Tisza-féle választáskor *Aradon* a „Fehér kereszt”-szálló volt a munkapártiak kortes-tanyája. Boldog-boldogtalan bemehetett és ehetett-ihatott kedvére. Az egyik asztalnál nagy-szerű étvágygyal falatozott egy hizásnak induló férfiú. Kalapját a tarkójára csapta, szemeit merőn a tányérjára szegte, úgy falatozott. Mikor készen volt, megtörülte a bajuszát, felállott és menni készült. *Kállay* Tamás megállította:

- Hát aztán pontosan megjelenjen a választás napján!
 - Soká lesz az még nagyon!
 - Mi az, hogy soká lesz? Szombaton lesz, azt se tudja?
 - De én már csak a *Vázsonyira* szavazok majd, kétesztendő mulva, odahaza a Terézvárosban!
- Mert a jókedvű magyar pesti utazó volt, aki szappanban utazik és mokány zöld kalapot visel.

Az antiszemita bíró.

A Kuria egyik birájának két jellegzetessége ismeretes: nagy antiszemita és kezei közt alaposan megöregednek a pörök.

A többi közt egy fővárosi kereskedő pörét osztották ki neki, amelyben nagy összegekről volt szó s a kereskedő igen szeretne volna, ha mielőbb hallaná benne az utolsó szót.

Többször fölkereste a bírót és kérte: referálja el már az ő régi pörét. Hasztalan volt. A pör nem került sorra. A kereskedő újra fölment a Kuriára s a folyosón találkozott a bíróval. Alázatosan megszólította:

- Méltóságos uram, sorra kerül-e már az én pöröm?

A bíró rossz hangulatban volt. Izgatottan felelt:

- Nem értem, hogy a zsidók ilyen türelmetlenek!
- Haragszik méltóságod a zsidókra? - kérdezte a kereskedő.
- Hogyne!
- Miért?
- Mert keresztre feszítették Krisztust.
- Apellált volna Krisztus méltóságodhoz, - felelte a kereskedő - bizonyára még most is élne.

A rossz após.

Egy egész fiatal, még ismeretlen festőművész megnősült. Valami gazdag pálinkafőző leányát vette el.

A piktor, miután haza jött a nászutról, néhány barátját meghívta vacsorára. Vacsora után a férfiak egy kis konyakozásra vonultak vissza.

Hazai termés volt; az após gyárában készült.

- Mit szóltok ehhez az italhoz? - kérdezte várakozásteljesen a házigazda.

Nem szóltak semmit, de rettenetesen eltorzult ábrázatuk szebben beszélt minden válasznál. A konyak ugyanis rémesen rossz volt. A jó fiuk mindazonáltal ittak.

A tizedik pohárnál az egyik vendég Végh Gusztáv festőművész zokogva öleli át a házigazdát és így szól hozzá:

- Tudod, hogy mindig szerettelek, öregem. Ezért megigérhetnél nekem valamit.

- Mit?

- *Ha legközelebb megnősülsz, Martell konyakgyáros leányát vedd el.*

Boda Dezső multjából.

Boda Dezsőnek elég jó állása volt. Budapest főkapitánya: ez bizonyára olyan pozíció, amilyent csak igen kevesen érhetnek el. De Boda Dezső tizenhét éves korában mégis egészen más választ adott, amikor megkérdezték tőle, hogy mi szeretne lenni? Egyik volt iskolatársa mesélte, hogy Budapest főkapitánya nem vala eminens diák. A *pápai* gimnáziuma járt. Inkább társadalmi életet élt, mint a könyveket bujta, és bizony megesett, hogy néha az év vége felé baj volt a kalkulusokkal. Egyszer görögből kellett felelnie, a tanár könnyű kérdéseket adott fel, de a Boda-gyerek következetesen hallgatott. Szegény tanár végre kétségbeesetten csapta össze a kezét:

- De az istenért, fiatalember, hát mi akar maga lenni?

- Görög tanár! - felelte Boda.

Az egész osztály hangos kacagásba tört ki. Boda erre a feleletre négyest kapott és Budapest főkapitánya lett.

Vidovszky kalandja.

A Lantes- kávéházban vidéki műpártolásról beszélnek a piktorok...

- Nem igen lehet vidéken kiállítani - jegyzi meg valaki.

- Dehogyan nem; Temesváron, Szegeden, Aradon lehet...

- Aradon?... - jegyzi meg egy harmadik. - Ugy látszik, nem ismeritek a Vidovszky Béla esetét.

- Halljuk.

- Vidovszky Béla kiállított Aradon. Hatvan képet küldött és így gondolkozott magában: „Hatvan képből elfogy legalább harminc, abból, amit rajtuk keresek, elutazom Párisba és kint maradok két évig.”... Így gondolkozott Vidovszky és idegesen várta az eredményt... Vége lett

a kiállításnak és az aradi bizottság értesítette, hogy a megmaradt képeket postára tette és a címére elküldte. Vidovszky pedig számolt és drukolt.

„Vajjon hány jön vissza? Hátha csak harminc, hátha csak huszonöt, hátha csak husz?... A többi helyett pedig a jó kis pénz érkezik meg.”

És nemsokára meg is érkeztek a képek. Vidovszky kibontotta a csomagokat és olvasta a képet.

...Hatvankettőt küldtek vissza. Nem is hatvanat, hanem *kettővel többet*. Ki tudja, kinek a képeit.

A titokzatos irás.

A Pesti Napló redakciójában titokzatos írást hoztak be. Furcsa ákombákomok, rajzok voltak a vers rövidsoros formájában.

Vasuti munkások hozták, akik a titokzatos papírdarabot valamelyik távolabbi őrház mellett szedték fel a sinekről, nyomban azután, hogy az expresszvonat elhaladt.

Ugy látszik, valaki kidobta az ablakból...

A szerkesztő behívatta a riportert, a redakció Sherlock Holmesét és így szólt hozzá:

- Kutassa ki, mit jelentsenek ezek a sorok.

Napok multak el. Egyszer csak beállit a riporter a szerkesztőhöz és így szól:

- Kikutattam.

- Mit?

- A titokzatos írást.

S ezzel átadja a szerkesztőnek az ákombákomot és a mellékelt fordítást.

Firduszinak, a híres perzsa költőnek egyik szép verse volt, melyet akkortáiban egy Budapesten járt perzsa küldöttség utazás közben lefirkált és a vasuti ablakon kidobott.

- Rendben van, köszönöm, ha nem is szenzáció - szólt a szerkesztő az ügyes riporterhez, - fő, hogy nincs megoldatlan rejtély.

- Még a költségşámlát szeretném beadni.

És a szerkesztő elé rakta a részletes költségşámlát, mely különbözı kocsik és eljárások fıvárosi nagy tudósoknál, eljárások rendırségnél és detektiveknél címen vagy száz koronára rugott.

A szerkesztő aláírta a számlát, de megkérdezte:

- Na és ki fordította le az írást?

- *Londesz bácsi* - felelte a riporter.

A szerkesztőnek leesett az álla bámulatában.

Londesz Elek ugyanis a lap állandó munkatársa, aki a szomszéd szobában dolgozott. Ő volt az egyetlen, aki le tudta fordítani a verset.

És ezért még száz korona kocsiköltség...

A félárva.

Fényes Adolf mesélt.

Szolnokon meglátogatta egy budapesti ügyvéd barátja. Miután végigtanulmányoztatta vele a művésztelepet, bemutatta neki a várost.

A Tisza-hidnál koldus gyermek fogadta nagy sirással őket:

- Sem apám, sem anyám! - bögte. - Árva gyerek vagyok!

Az ügyvéd kivette pénztárcáját és három koronát adott a kellemesen meglepett suhancnak.

Majd tovább járkáltak, fél óra múlva eljutottak a megyeházához. A fiskális legnagyobb meglepetésére ott állt a megyeház udvarán az iménti koldus fiú, egy öreg asszonyt vezetve. A megye hajduja éppen akkor hívta fel őket:

- Kovács Mihályné és fia, Kovács Mihály.

Az ügyvéd odaállt elébük és megfenyegetve a fiút, így riadt rá:

- Hisz az imént azt hazudtad, sem apád, sem anyád.

A suhanc gunyosan vágott vissza:

- Hát jó! Bevallom, van anyám; apám azonban nincs. Ha akarja, *visszaadok egy korona ötven fillért!*